

МАТЬ РОССИЯ

► TANJA ANDDER, JANJA URBAS

Ženske imajo pomembno vlogo v ruski družbi, zato ni čudno, da Rusi svojo domovino posebej ljubijo z likom matere in jo kličejo mati Rusija.

V tradicionalno patriarhalni deželi, v kateri je moško prebivalstvo od nekdanjega prezgodaj umiralo zaradi posledic težkega vsakdana in alkoholičnega, je bila ženska tista, ki je morala držati več kot le tri vogale pri hiši.

Morda prav zato v klasični ruski literaturi skorajda ne najdemo negativnih ženskih likov, poznamo pa številne junakinje najbolj znanih literarnih del, ki so nosilke visokih moralnih vrednot, čistosti in preprostega junaštva. Spomnimo se Sofje Marmeladove iz *Zločina in kazni*, ki kot angel varuh Raskolnikova popelje nazaj na prava pota in mu stoji ob strani, ali Tatjane Larine iz *Jevgenija Onjegina*, ki s svojo čistostjo in zvesto predanostjo stoji nasproti muhastemu protagonistu Onjeginu.

Pomemben korak k enakopravnosti z moškimi je Rusinjam prinesla oktobrska revolucija, ki je 15. aprila 1917 uveljavila žensko volilno pravico = **женское избирательное право** (ženskoje isbirat^{el}noje pravo). V ustavi iz leta 1918 pa je bila uzakonjena pravna enakost obeh spolov, kar je bilo precej zgodaj, če primerjamo s takratnim ostalim svetom. Socialistična sovjetska družbena ureditev vključno z obdobjem druge svetovne vojne je nato enakopravnost

žensk razširila v vse družbene pore. Skorajda ni bilo več poklica, ki ga ženske ne bi opravljale, od traktoristk in voznic tramvajev do znanstvenic in kirurginj. Ne smemo pozabiti tudi na številne vojakinje, ki so branile svojo domovino in bile včasih celo uspešnejše od svojih kolegov. Spomnimo se številnih ostrostrelk, ki so predano branile Stalingrad in si prislužile vojaško slavo, saj se je izkazalo, da so bile zaradi svojih specifičnih lastnosti natančnejše in posledično tudi uspešnejše od moških.

V spomin na prelomno zmago v omenjeni bitki so v bližini mesta, ki danes nosi ime Volgograd = **Волгоград** med letoma 1959 in 1967 zgradili mogočen spomenik = **памятник** (pam^{it}nik) Domovina-mati kliče! = «Родина-мать зовёт!» (rod^{ina} mat^{si} zavot), ki predstavlja mater domovino, ki kliče svoje sinove (in hčere) na boj s sovražnikom.

8. marca Rusi obdarijo svoje matere, hčere, žene, sodelavke ob dnevu žena = **Международный женский день**, ki je še vedno dela prost dan. A čeprav praznik bučno proslavljajo, to ni odraz resnične enakopravnosti ruskih žensk. Opomni pa na dejstvo, da se morajo te v postsovjetski Rusiji zanjo vnovič boriti.

Domovina-mati kliče! = «Родина-мать зовёт!»

Zanimivo in uporabno: Spomenik matere domovine je s 87 metri deveti najvišji spomenik na svetu. Njegove roke merijo v dolžino 20, meč pa kar 33 metrov.